

Csányi Vilmos Íme az ember jegyzetek

43 mi a hiedelem?

79 Modern kapitalizmus hatalomelosztás vagyoni egyenlőtlenség. Egyszemélyes közösség.

91. Szex, hűtlenség, vérfertőzés

93 Szex felszín és valóság

99 Mintakövetés a szocializációban

101 Rendszerszervezés alapvető tulajdonság

105 Szervezetek és alrendszereik

107 Amisok

122 Állandó anyai jelenlét igénye

125 Xenofóbia

127 Férfi-nő viszonya

132 agresszió

139 csoportthűség

141 Az eltérő kizárásának genetikai oka

143 Potyalesők büntetése.

228 Az állandó beszámoltatás célja a közös jelenidő létrehozása

240 Potlach lakoma

247 tabu akkor keletkezik, ha a dolog nem eléggé tisztázott.

250 A tökéletes szocializációhoz kiegyensúlyozott világ kell.

278 egytagú csoport

281 egyszemélyes csoport kultúrája

289 ki vagy?

292 van-e lélek?

329 Pedagógus, domináns

334 Tv sorozat, kis átlátható közösség.

338 Szervezetteremtő készség

Csányi Vilmos: Íme az ember

40. o. Genetikailag rögzült a közös cselekvésre való késztetés. „Fajunk tagjai kifejezetten szeretnek egymással együtt csinálni valamit. Ha a modern időkből veszem a példákat, szeretünk meccsre, színházba, moziba járni a családdal, barátainkkal, ha valamilyen esemény közben szünet van, a társaság együtt marad, és nem esik szét egymástól elkülönülő személyekre, mint ez más, kevésbé szociális fajoknál megfigyelhető. De még ha nincs is valamilyen konkrét célja az együtt tartózkodásnak, ha csupán beszélgetni, vagy éppen pihenni szeretnénk, akkor is szívesen vagyunk az ismerősökkel. Legközelebbi állati rokonunknál például ez nagyon nem így van, pedig ők is nagyfokú szocialitást mutatnak más területen. A felnőtt csimpánzok külön-külön alszanak, reggel egyedül indulnak táplálékot keresni, mert, ha összetalálkoznak az enivaló mellett, mindig összevesznek, a magas agressziós késztetésük miatt.”

„Régen a közösség működése indukálta a közös aktivitásokat, a mai időkben pedig a társadalmi berendezkedés kényszerei miatt egymás közelébe kerülő, együttműködésre kényszerített emberek indukálják a közösség kiépülését. Néha sikeresen, néha nem.”

41. o. Közös hiedelmek. „Egy ősi közösség életképtelen lenne, ha tagjai a közös tevékenységeket egyéni elképzeléseik, egyéni hiedelmeik alapján szeretnék elvégezni. „Gondoljuk csak végig, hogy egy egyszerű közös vadászat során milyen fontos, hogy mindenki értse a másikat, ez a megértés pedig csak a közös hiedelmek alapján jöhet csak létre, amelyek meghatározzák, hogyan közelítsük meg a prédát, hogyan ejtsük el, kinek mi legyen ebben a szerepe. Egyetlen rossz személyes akció, és a prédaállat megneszeli a vést, elmenekül. A vadászatról szóló közös hiedelmek a sikeres vadászatról szólnak. Lehet, hogy lehetne más módon is elejteni a vadat, nem biztos, hogy egy adott hiedelemcsoport a legjobb megoldás, de ha működik, és az estek többségében sikeres, ragaszkodnak hozzá.

A közös akciók megszervezését nagyban segítette az a hiedelemcsoport is, hogy az egész akciót meg lehet előre tervezni: a tervet a közösség megvitatja, részekre bontja, egy-egy résznek kijelöli a felelősségét, és a több kisebb részlet megfelelő időben történő elvégzése biztosítja a közös sikert. Ilyen tervet csak olyan nyelvet ismerő lény képes készíteni, aki hajlandó magát a közös tervnek, akaratnak alárendelni. Állatoknál hasonlót nem ismerünk. „

(A viszonylag szabad(vadászat) és nagyobb részt függő tevékenységek (földművelés) eltérő világának hatása a képzőművészetre.)

“Minden tudományos hipotézis, elmélet, modell hiedelem, de a tudomány csak akkor fogadja el a hiedelmek legális kommunikációját, ha azokat folyamatosan szembesítik a kísérletek, megfigyelések során megismert tényekkel. Ennek az apparátusnak köszönhetjük a tudomány, a technika, végső

soron az ember fejlődését” - írja Csányi Vilmos és Tóth Balázs *Hiedelmeink - Az emberi gondolatok építőkövei* című könyvükben.

A tapasztalatok alapján formálódó hiedelmekkel, gondolati konstrukciókkal egy-egy emberi közösség egésze jól-rosszul lefedi a valóságot, vagyis a valóságból annyit fogunk fel csupán, amennyit a hiedelmeink közvetítenek belőle. (...) Modern időkben a hiedelemrendszerekkel sokféle probléma adódik. A hagyományos közösségek eltűntek, lassan megszűnt az a szerepük, hogy összehangoló szabályozással érvényesítsék a különböző hiedelmeket. A hiedelmek egyéni hiedelmekké váltak, így a valóságtól is egyre távolabb kerülhetnek. Ez a modern emberiség legnagyobb problémája. Honnan van? Csányi Vilmos ETOLÓGIA, EMBER, TÁRSADALOM <http://www.matud.iif.hu/2016/12/03.htm>